Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

11. november 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — samarbejde om civilretlige spørgsmål — forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter — begrebet »udenretsligt dokument« — privat dokument — grænseoverskridende virkninger — fungerende indre marked«

I sag C-223/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (førsteinstansret nr. 7 i Las Palmas de Gran Canaria, Spanien) ved afgørelse af 28. april 2014, indgået til Domstolen den 7. maj 2014, i sagen:

**Tecom Mican SL,**

**José Arias Domínguez,**

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af Domstolens vicepræsident, A. Tizzano (refererende dommer), som fungerende formand for Første Afdeling, og dommerne F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits og M. Berger,

generaladvokat: Y. Bot

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. marts 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Tecom Mican SL ved abogado T. Rosales Hernández

— den spanske regering ved A. Gavela Llopis, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

— den ungarske regering ved M. Fehér og G. Koós, som befuldmægtigede

— den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes, A. Fonseca Santos og R. Chambel Margarido, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved F. Castillo de la Torre og M. Wilderspin, som befuldmægtigede,

* Processprog: spansk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. juni 2015,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 (EUT L 324, s. 79).

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med et søgsmål anlagt ved Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (førsteinstansret nr. 7 i Las Palmas de Gran Canaria) af en handelsagent, Tecom Mican SL (herefter »Tecom«), til prøvelse af en afgørelse truffet af justitssekretæren ved denne retsinstans, hvorved denne nægtede, uden for en retslig procedure, at forkynde en påkravsskrivelse over for MAN Diesel & Turbo SE (herefter » MAN Diesel«).

### Retsforskrifter

*Folkeretten*

3 Artikel 17 i Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (herefter »Haagerkonventionen af 1965«) bestemmer:

»Udenretslige dokumenter hidrørende fra myndigheder eller fra personer med retlig kompetence i en kontraherende stat kan sendes til forkyndelse i en anden kontraherende stat på de i konventionen hjemlede måder og vilkår.«

4 Af »Practical Handbook on the Operation of The Hague Service Convention« (praktisk vejledning om anvendelsen af Haagerforkyndelseskonventionen, udarbejdet af Det Permanente Bureau under Haagerkonferencen om International Privatret, 3. udgave, Bruylant, Bruxelles, 2006) fremgår bl.a., at »[e]xtrajudicial documents differ from judicial documents in that they are not directly related to a trial, and from strictly private documents in that they require the involvement of an »authority or judicial officer«.«

*EU-retten*

5 Ved retsakt af 26. maj 1997 vedtog Rådet for Den Europæiske Union på grundlag af artikel K.3 i EU-traktaten (artikel K-K.9 er blevet erstattet af artikel 29-42 EU) konventionen om forkyndelse i Den Europæiske Unions medlemsstater af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (EFT C 261, s. 1, herefter »konventionen af 1997«).

6 Denne konvention definerer ikke begrebet »udenretsligt dokument«. I den forklarende rapport om konventionen, udarbejdet på grundlag af artikel K.3 i traktaten om Den Europæiske Union, om forkyndelse i Den Europæiske Unions medlemsstater af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (EFT 1997 C 261, s. 26) anføres det dog i bemærkningerne til denne konventions artikel 1 som følger:

»[...] For udenretslige dokumenter synes det ikke muligt at give en præcis definition. Der vil være tale om dokumenter udarbejdet af en stævningsmand, f.eks. notarialakter, eller dokumenter udarbejdet af en officiel myndighed i medlemsstaten eller dokumenter, der som følge af deres art eller betydning gør det berettiget, at de fremsendes og forkyndes for modtagerne efter en officiel procedure.«

7 Den nævnte konvention er ikke ratificeret af medlemsstaterne.

8 Inspireret af konventionens tekst fastsatte Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (EFT L 160, s. 37) i artikel 16:

»Udenretslige dokumenter kan fremsendes med henblik på forkyndelse i en anden medlemsstat i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning.«

9 Denne forordnings artikel 17, litra b), omhandlede opstillingen af en ordliste over de dokumenter, som kan forkyndes inden for rammerne af denne forordning.

10 Denne ordliste udgjorde bilag II til Kommissionens beslutning 2001/781/EF af 25. september 2001 om udarbejdelse af en håndbog over modtagende instanser og en ordliste over de dokumenter, som kan forkyndes, i overensstemmelse med forordning nr. 1348/2000 (EFT L 298, s. 1, og berigtiget i EFT 2002 L 31, s. 88, og EUT 2003 L 60, s. 3), som ændret ved Kommissionens beslutning 2007/500/EF af 16. juli 2007 (EUT L 185, s. 24). Den indeholdt de oplysninger, som medlemsstaterne har meddelt i overensstemmelse med artikel 17, litra b), i forordning nr. 1348/2000. For så vidt angår Kongeriget Spanien var det bl.a. nævnt, at »de udenretslige dokumenter, der skal forkyndes, er dem, der udstedes af offentlige myndigheder, som i henhold til spansk lov er bemyndiget til at foretage forkyndelse«.

11 Forordning nr. 1348/2000 blev ophævet og erstattet af forordning nr. 1393/2007.

12 Anden og sjette betragtning til forordning nr. 1393/2007 lyder:

»(2) For at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, er det nødvendigt at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager til forkyndelse mellem medlemsstaterne.

[...]

(6) En effektiv og hurtig afvikling af de civilretlige procedurer kræver, at retslige og udenretslige dokumenter fremsendes direkte og ved hjælp af hurtige midler mellem de af medlemsstaterne udpegede lokale instanser. […]«

13 Denne forordnings artikel 2, stk. 1, bestemmer:

»Hver medlemsstat udpeger de embedsmænd, myndigheder eller andre personer, i det følgende benævnt »fremsendende instanser«, der er kompetente til at fremsende retslige og udenretslige dokumenter, som skal forkyndes i en anden medlemsstat.«

14 I overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 23, stk. 1, meddelte Kongeriget Spanien Europa-Kommissionen, at det som »fremsendende instans« havde udpeget justitssekretærerne ved de nationale retsinstanser (Secretario Judicial) (herefter »justitssekretæren«).

15 Artikel 12-15 i forordning nr. 1393/2007 fastsætter »[a]ndre former for fremsendelse og forkyndelse af retslige dokumenter«.

16 Denne forordnings artikel 16 har følgende ordlyd:

»Udenretslige dokumenter kan fremsendes med henblik på forkyndelse i en anden medlemsstat i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning.«

*Spanske bestemmelser*

17 Lov nr. 12/1992 om handelsagentaftaler (Ley 12/1992, sobre contrato de agencia) af 27. maj 1992 (BOE af 29.5.1992, herefter »lov nr. 12/1992«) gennemførte Rådets direktiv 86/653/EØF af 18. december 1986 om samordning af medlemsstaternes lovgivning om selvstændige handelsagenter (EFT L 382, s. 17) i spansk ret.

18 Artikel 15, stk. 2, i lov nr. 12/1992 fastsætter:

»Handelsagenten har ret til at kræve udlevering af agenturgivers regnskaber, i det omfang det er nødvendigt for at give handelsagenten mulighed for at efterprøve alle oplysninger vedrørende den provision, der tilkommer ham under iagttagelse af formkravene i lov om handel. På samme måde har handelsagenten ret til at få adgang til oplysninger, som agenturgiver råder over, og som er nødvendige for at efterprøve rigtigheden af provisionsbeløbene.«

19 Nævnte lovs artikel 28 med overskriften »Kundegodtgørelse« bestemmer:

»1. Ved ophør af handelsagentaftalen – der er indgået for en bestemt eller ubestemt periode – har den handelsagent, som har skaffet agenturgiveren nye kunder eller i betydeligt omfang har øget forretningerne med den bestående kundekreds, krav på en godtgørelse, hvis hans tidligere virksomhed fortsat vil give agenturgiveren betydelige fordele, og betaling af denne godtgørelse er rimelig under hensyn til konkurrenceklausuler, samt til den provision, som handelsagenten måtte tabe, og de øvrige omstændigheder i sagen.

[...]«

20 Artikel 31 i lov nr. 12/1992 bestemmer:

»Søgsmål med krav om kundegodtgørelse skal anlægges senest et år efter aftalens ophør.«

## Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

21 MAN Diesel, et tysk selskab, og Tecom, et spansk selskab, indgik i november 2009 en handelsagentaftale.

22 Den 8. marts 2012 opsagde MAN Diesel ensidigt denne aftale med virkning fra den 31. december 2012.

23 Efter denne opsigelse indgav Tecom den 19. november 2013 en anmodning til justitssekretæren ved Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (førsteinstansret nr. 7 i Las Palmas de Gran Canaria) om – gennem den kompetente tyske instans – at forkynde en påkravsskrivelse for

MAN Diesel med krav om betaling i henhold til lov nr. 12/1992 af både et beløb, som Tecom mente at have krav på som kundegodtgørelse, og et beløb vedrørende skyldige, men ubetalte provisionsbeløb eller subsidiært udlevering af regnskabsoplysninger. Det var i denne skrivelse desuden anført, at samme påkrav var blevet tilsendt MAN Diesel ved en yderligere påkravsskrivelse oprettet for en spansk notar for at give den retskraft som et offentligt dokument oprettet ved notar.

24 Justitssekretæren afslog den 11. december 2013 at efterkomme anmodningen fra Tecom, idet denne fandt, at der ikke verserede nogen retslig procedure, der nødvendiggjorde den retslige bistand, der blev anmodet om.

25 Den følgende dag indgav Tecom begæring om fornyet vurdering af dette afslag, idet selskabet gjorde gældende, at artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 ifølge dom Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395) ikke stiller krav om en verserende retslig procedure, for at der kan foretages forkyndelse af et udenretsligt dokument som det i hovedsagen omhandlede.

26 Under alle omstændigheder lod Tecom den 13. december 2013, med bistand fra en spansk notar, en påkravsskrivelse forkynde for MAN Diesel, med krav om betaling af skyldige, men ubetalte provisionsbeløb samt kundegodtgørelse for at holde sig inden for forældelsesfristen på et år fra aftalens ophør, som fastsat i artikel 31 i lov nr. 12/1992 for søgsmålsadgang vedrørende denne godtgørelse.

27 Ved kendelse af 20. december 2013 meddelte justitssekretæren afslag på begæringen om fornyet vurdering og opretholdt den oprindelige afgørelse om afslag, idet det blev anført, at det ikke kunne antages, at ethvert privat dokument kunne anses for et »udenretsligt dokument«, som kan være genstand for »forkyndelse« som omhandlet i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007. Det blev navnlig fastslået, at alene de udenretslige dokumenter, som i kraft af deres art eller deres formelle karakter, medfører bestemte retsvirkninger, falder inden for denne forordnings anvendelsesområde.

28 Ved skrivelse af 2. januar 2014 iværksatte Tecom revisionsappel til prøvelse af denne kendelse, idet selskabet gjorde gældende, at selv et rent privat dokument kan forkyndes som »udenretsligt dokument«, således som omhandlet i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007.

29 I den for Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (førsteinstansret nr. 7 i Las Palmas de Gran Canaria) indbragte sag har denne ret anført, at det ganske vist følger af dom Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395), at begrebet »udenretsligt dokument« som omhandlet i nævnte forordnings artikel 16 er et selvstændigt EU-retligt begreb, og at det retlige samarbejde som omhandlet i denne artikel og i forordning nr. 1393/2007 »både kan forekomme under og uden for en sådan procedure«. Retten har dog ligeledes præciseret, at den ikke råder over nogen oplysninger, der gør det muligt at afgøre, om et sådant dokument, som ikke hidrører fra en myndighed eller en stævningsmand eller ikke er affattet af disse, kan betragtes som et »udenretsligt dokument«.

30 Under disse omstændigheder har Juzgado de Primera Instancia nº 7 de Las Palmas de Gran Canaria (førsteinstansret nr. 7 i Las Palmas de Gran Canaria) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Kan et rent privat dokument anses for et »udenretsligt dokument« som omhandlet i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007, selv om det ikke er blevet udstedt af en udenretslig offentlig myndighed eller [stævningsmand]?

2) Såfremt dette er tilfældet, kan ethvert privat dokument da anses for et udenretsligt dokument, eller skal det opfylde bestemte krav?

3) I tilfælde af, at det private dokument opfylder sådanne krav, kan en unionsborger da anmode om forkyndelse i henhold til proceduren i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007, når den pågældende allerede har ladet foretage forkyndelse gennem en anden udenretslig offentlig myndighed, f.eks. en notar?

4) Skal det endelig i forhold til artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 tages i betragtning, at samarbejdet har grænseoverskridende virkninger og er nødvendigt for det indre markeds funktion? Hvornår skal samarbejdet anses for at have grænseoverskridende virkninger og være nødvendigt for det indre markeds funktion?«

## Om de præjudicielle spørgsmål

*Om det første og det andet spørgsmål*

31 Med det første og det andet spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om og i givet fald under hvilke betingelser artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at begrebet »udenretsligt dokument« som omhandlet i denne artikel omfatter et privat dokument, der ikke er blevet oprettet eller certificeret af en offentlig myndighed eller en stævningsmand.

32 For at kunne give et hensigtsmæssigt svar på dette spørgsmål skal det indledningsvis bemærkes, at hvad angår begrebet »udenretsligt dokument« i artikel 16 i forordning nr. 1348/2000, hvilken forordning blev ophævet og erstattet af forordning nr. 1393/2007, har Domstolen allerede fastslået, at dette begreb skal anses for at være et fællesskabsretligt begreb (dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 49 og 50). Som generaladvokaten ligeledes har fremhævet i punkt 46 i sit forslag til afgørelse, er der imidlertid ikke nogen grund til ikke at fortolke det samme begreb »udenretsligt dokument«, der er omhandlet i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007, analogt.

33 I denne henseende skal det ligeledes bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at begrebet udenretsligt dokument skal undergives en vid fortolkning og således ikke er begrænset til alene at omhandle dokumenter, som indgår i en retslig procedure, idet det ligeledes kan omfatte dokumenter, der er oprettet af en notar (jf. i denne retning dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 56-59).

34 Denne konstatering gør det dog ikke i sig selv muligt at afgøre, om et sådant begreb alene omfatter dokumenter, der uden for en retslig procedure er udarbejdet eller certificeret af en offentlig myndighed eller en stævningsmand, eller om det ligeledes omfatter private dokumenter.

35 I mangel af en præcisering i selve ordlyden af artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal der – for i dette øjemed at bestemme nævnte begrebs rækkevidde – i overensstemmelse med fast retspraksis tages hensyn til den sammenhæng, hvori artikel 16 indgår, og til de mål, der forfølges med denne forordning, samt i givet fald til denne forordnings tilblivelse (jf. domme Drukarnia Multipress, C-357/13, EU:C:2015:253, præmis 22, og Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, præmis 30).

36 Hvad først og fremmest angår sammenhængen skal det bemærkes, at forordning nr. 1393/2007, der er vedtaget på grundlag af artikel 61, litra c), EF, således som det fremgår af første betragtning hertil, indfører en ordning for forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, der tager sigte på gradvis at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

37 I denne forbindelse skal det ligeledes bemærkes, at ifølge anden betragtning til denne forordning har forordningen som mål at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, for at det indre marked kan fungere tilfredsstillende (jf. i denne retning domme Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 29 og 34, og Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 54).

38 Idet der dog ikke af disse præciseringer følger nogen afgørende oplysning om rækkevidden af begrebet udenretsligt dokument, er det nødvendigt at søge andre nyttige oplysninger i forarbejderne til forordning nr. 1393/2007, og mere specifikt i sammenhængen for så vidt angår udviklingen på området for retsligt samarbejde i civile sager, som forordningen er en del af (jf. i denne retning dom Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, præmis 50).

39 I denne henseende skal det bemærkes, at Rådet ved retsakt af 26. maj 1997, allerede før ikrafttrædelsen af forordning nr. 1348/2000, havde vedtaget konventionen af 1997.

40 Denne konvention definerede ikke begrebet udenretsligt dokument. Den forklarende rapport hertil, nævnt i denne doms præmis 6, anførte dog i bemærkningerne vedrørende artikel 1, at dette begreb ikke blot kan omfatte dokumenter udarbejdet af en stævningsmand, f.eks. notarialakter, eller dokumenter udarbejdet af en officiel myndighed i medlemsstaten, men ligeledes private dokumenter, »der som følge af deres art eller betydning gør det berettiget, at de fremsendes og forkyndes for modtagerne efter en officiel procedure«.

41 Selv om den nævnte konvention ikke er blevet ratificeret af medlemsstaterne, har den ikke desto mindre tjent som inspirationskilde ved udarbejdelsen af forordning nr. 1348/2000, hvis vedtagelse netop havde til formål at sikre kontinuiteten i forhold til de resultater, der blev opnået i forbindelse med indgåelsen af samme konvention.

42 Ganske vist indeholdt forordning nr. 1348/2000 heller ikke en definition af begrebet udenretsligt dokument, og i medfør af artikel 17, litra b), pålagde den blot Kommissionen at opstille en ordliste efter aftale med medlemsstaterne over de dokumenter, som kan forkyndes, hvoraf de af medlemsstaterne afgivne oplysninger i øvrigt kun skulle betragtes som vejledende (jf. dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 46 og 47).

43 En læsning af denne ordliste viser dog, at medlemsstaterne under Kommissionens kontrol havde defineret de dokumenter, der efter deres opfattelse kunne forkyndes i medfør af denne forordning, forskelligt. (jf. dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 47), idet der i kategorien udenretslige dokumenter, således som generaladvokaten har fremhævet i punkt 36 i sit forslag til afgørelse, ikke alene inkluderes dokumenter, der hidrører fra en offentlig myndighed eller en stævningsmand, men ligeledes private dokumenter, der har en særlig betydning i en given retsorden.

44 Det kan af de ovenstående betragtninger i deres helhed udledes, at i overensstemmelse med de retningslinjer, der følger af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 33, og som generaladvokaten har fremhævet i punkt 60 i sit forslag til afgørelse, skal begrebet »udenretsligt dokument« som omhandlet i artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 fortolkes som omfattende både dokumenter, der er oprettet eller certificeret af en offentlig myndighed eller en stævningsmand, og private dokumenter, hvis formelle fremsendelse til den i udlandet bosiddende adressat er nødvendig for at udøve, bevise eller bevare en rettighed eller et retligt krav i civile og kommercielle sager.

45 Den grænseoverskridende fremsendelse af sådanne dokumenter under anvendelse af den ordning for forkyndelse, der er indført ved forordning nr. 1393/2007, medvirker nemlig ligeledes til, på området for civile eller kommercielle anliggender, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, og tilsigter gradvis at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union.

46 Henset til det ovenstående skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at det i denne artikel omhandlede begreb »udenretsligt dokument« ikke blot omfatter dokumenter, der er oprettet eller certificeret af en offentlig myndighed eller en stævningsmand, men ligeledes private dokumenter, hvis formelle fremsendelse til den i udlandet bosiddende adressat er nødvendig for at udøve, bevise eller bevare en rettighed eller et retligt krav i civile og kommercielle sager.

*Det tredje spørgsmål*

47 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at forkyndelse af et udenretsligt dokument i henhold til proceduren i denne forordning kan tillades, selv når en første forkyndelse allerede er blevet foretaget gennem en anden fremsendelsesmåde.

48 Indledningsvis skal det bemærkes, at det hverken fremgår klart af sagsakterne eller af parternes præciseringer under retsmødet, om den første forkyndelse, der er omhandlet i dette spørgsmål, er blevet foretaget ved hjælp af en fremsendelsesmåde, som ikke er omhandlet i forordning nr. 1393/2007, eller en anden fremsendelsesmåde, som er indført ved denne forordning.

49 For under disse omstændigheder at kunne give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar skal den situation, hvor en rekvirent har ladet den første forkyndelse foretage i henhold til en procedure, som ikke er omhandlet i forordning nr. 1393/2007, undersøges først.

50 Det er i denne forbindelse tilstrækkeligt at bemærke, at ordlyden af denne forordnings artikel 1, stk. 1, præciserer, at forordningen finder anvendelse i civile og kommercielle sager, »hvor et […] udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér« (dom Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 20).

51 Som Domstolen allerede i denne forbindelse har fastslået, omhandler den nævnte forordning kun to omstændigheder, hvorunder forkyndelsen af et dokument mellem medlemsstaterne er undtaget fra dens anvendelsesområde og ikke kan foretages med de midler, som er indført ved denne forordning, nemlig dels når adressatens bopæl eller sædvanlige opholdssted er ukendt, dels når sidstnævnte har udpeget en godkendt repræsentant i den stat, hvor retssagen verserer (jf. dom Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 24).

52 Det er således ubestridt, således som det er fremhævet af generaladvokaten i punkt 75 i forslaget til afgørelse, at forordning nr. 1393/2007 ikke fastsætter nogen yderligere undtagelse til anvendelsen af de former, som er fastsat for fremsendelsen mellem medlemsstaterne af et udenretsligt dokument, såfremt en rekvirent allerede i forvejen har ladet samme dokument forkynde ad anden vej end fastsat ved denne forordning.

53 Det følger heraf, at den grænseoverskridende fremsendelse af et udenretsligt dokument under anvendelse af de former for fremsendelse, som er indført ved forordning nr. 1393/2007, i et sådant tilfælde fortsat kan tillades.

54 Hvad for det andet angår de konsekvenser, der knytter sig til den situation, hvor en rekvirent har ladet en første forkyndelse foretage ved hjælp af de former for fremsendelse, der er indført ved forordning nr. 1393/2007, skal det bemærkes, at denne forordning udtømmende fastsætter forskellige former for fremsendelse (jf. dom Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 32), der finder anvendelse på forkyndelse af udenretslige dokumenter i medfør af forordningens artikel 16.

55 I særdeleshed bestemmer denne forordnings artikel 2, at fremsendelsen af dokumenter i princippet skal foretages mellem de fremsendende instanser og de modtagende instanser, som er udpeget af medlemsstaterne (dom Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 30).

56 Desuden fastsætter afdeling 2 i nævnte forordning andre former for fremsendelse, såsom fremsendelsen ad konsulær eller diplomatisk vej såvel som forkyndelse ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter, postforkyndelse, ved anmodning fra enhver interesseret, direkte ved stævningsmænd, embedsmænd eller andre kompetente personer i modtagerstaten (dom Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 31).

57 I denne forbindelse skal det ikke desto mindre præciseres, at forordning nr. 1393/2007 for det første ikke har opstillet en rangorden mellem de forskellige former for fremsendelse, som forordningen har indført (domme Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 31, og Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96, præmis 20).

58 For det andet skal det bemærkes, således som generaladvokaten har fremhævet i punkt 78 og 79 i forslaget til afgørelse, at for at sikre en hurtig gennemførelse af den grænseoverskridende fremsendelse af de pågældende dokumenter, er hverken de fremsendende eller modtagende instanser, de diplomatiske eller konsulære repræsentanter, stævningsmænd, embedsmænd eller andre kompetente personer i modtagerstaten i henhold til denne forordning beføjet til at efterprøve, om grundene til, at en rekvirent lader forkyndelse af et dokument foretage på tværs af de indførte former for fremsendelse, er hensigtsmæssige eller relevante.

59 Det følger af disse betragtninger, at på området for forkyndelse af et udenretsligt dokument står det rekvirenten frit for at vælge ikke alene en af disse former for fremsendelse, som er indført ved forordning nr. 1393/2007, men ligeledes at anvende, samtidig eller efter hinanden, to eller flere former for fremsendelse, som rekvirenten under hensyn til omstændighederne i det konkrete tilfælde mener vil være de mest hensigtsmæssige eller mest egnede (jf. i denne retning dom Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96, præmis 21, 22 og 31).

60 Følgelig er forkyndelsen af et udenretsligt dokument ved anvendelse af en af de former for fremsendelse, der er fastsat ved forordning nr. 1393/2007, fortsat gyldig, selv om en første fremsendelse af dette dokument allerede er foretaget på en anden måde end de således fastsatte.

61 Henset til ovenstående bemærkninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at forkyndelse af et udenretsligt dokument i henhold til proceduren i denne forordning kan tillades, selv når rekvirenten allerede har ladet en første forkyndelse af dette dokument foretage ved hjælp af en form for fremsendelse, som ikke fremgår af nævnte forordning, eller en anden form for fremsendelse, som er indført ved denne forordning.

*Det fjerde spørgsmål*

62 Med det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at der i forhold til anvendelsen af denne artikel i hvert enkelt tilfælde skal foretages en prøvelse af, om forkyndelsen af et udenretsligt dokument har grænseoverskridende virkninger og er nødvendig for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.

63 Hvad i denne henseende først angår de grænseoverskridende virkninger er det tilstrækkeligt at bemærke, at idet forordning nr. 1393/2007 i henhold til ordlyden af artikel 61, litra c), EF og artikel 65 EF henhører under området for retligt samarbejde i civile sager, har den netop sådanne virkninger (jf. i denne retning dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 53).

64 Således fastsætter nævnte forordnings artikel 1, stk. 1, udtrykkeligt, at forordningen, med forhold af de sektorer, der ikke er omfattet, finder anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes »fra en medlemsstat til en anden« for at blive forkyndt dér.

65 Idet de grænseoverskridende virkninger af en fremsendelse af et retsligt dokument eller, som i den foreliggende sag et udenretsligt dokument, derved udgør en objektiv betingelse for anvendeligheden af forordning nr. 1393/2007, skal den nødvendigvis altid anses for at være opfyldt, når forkyndelsen af et sådant dokument henhører under denne forordnings anvendelsesområde, og skal således foretages i overensstemmelse med den ordning, der er indført ved denne forordning.

66 Hvad for det andet angår spørgsmålet om det indre markeds tilfredsstillende funktion er det ubestridt, at dette, således som det fremgår af anden betragtning til forordning nr. 1393/2007, udgør hovedformålet med den ordning for forkyndelse, som er fastsat i denne sidstnævnte forordning (jf. i denne retning dom Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, præmis 55).

67 For så vidt som alle former for fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter, der er fastsat i nævnte forordning, udtrykkeligt er indført for at nå det nævnte mål, er det i denne forbindelse berettiget at antage, at forkyndelsen af sådanne dokumenter, når først betingelserne for anvendelse af disse former for fremsendelse er opfyldt, nødvendigvis medvirker til, at det indre marked fungerer tilfredsstillende.

68 Som generaladvokaten ligeledes har fremhævet i punkt 71 i sit forslag til afgørelse, kan det indre markeds funktion ikke anses for at være et element, der skal undersøges før hver enkelt forkyndelse, der foretages i henhold til de bestemmelser, der er fastsat i forordning nr. 1393/2007, og bl.a. i dennes artikel 16.

69 Henset til samtlige disse betragtninger skal det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at når betingelserne for anvendelsen af denne artikel er opfyldt, skal der ikke i hvert enkelt tilfælde foretages en prøvelse af, om forkyndelsen af et udenretsligt dokument har grænseoverskridende virkninger og er nødvendig for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.

## Sagens omkostninger

70 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) **Artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 skal fortolkes således, at det i denne artikel omhandlede begreb »udenretsligt dokument« ikke alene omfatter dokumenter, der er oprettet eller certificeret af en offentlig myndighed eller en stævningsmand, men ligeledes private dokumenter, hvis formelle fremsendelse til den i udlandet bosiddende adressat er nødvendig for at udøve, bevise eller bevare en rettighed eller et retligt krav i civile og kommercielle sager.**

**2) Forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at forkyndelse af et udenretsligt dokument i henhold til proceduren i denne forordning kan tillades, selv når rekvirenten allerede har ladet en første forkyndelse af dette dokument foretage ved hjælp af en form for fremsendelse, som ikke fremgår af nævnte forordning, eller en anden form for fremsendelse, som er indført ved denne forordning.**

**3) Artikel 16 i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at når betingelserne for anvendelsen af denne artikel er opfyldt, skal der ikke i hvert enkelt tilfælde foretages en prøvelse af, om forkyndelsen af et udenretsligt dokument har grænseoverskridende virkninger og er nødvendig for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.**

Underskrifter